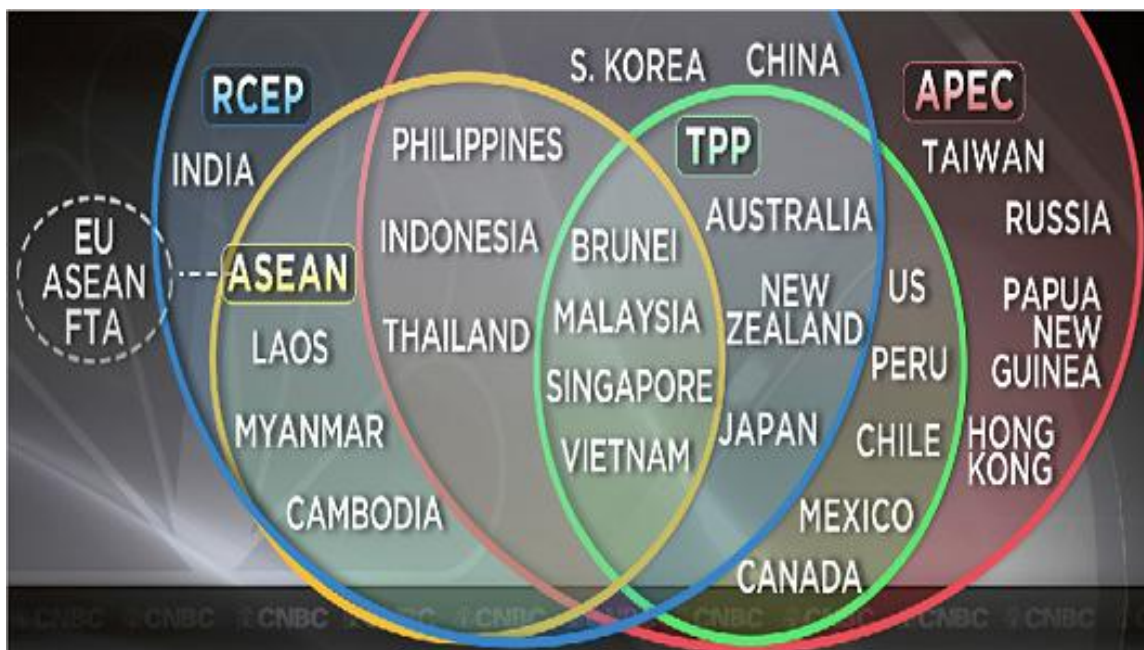

Theo nhiều nhà phân tích, những quốc gia Đông Nam Á không nằm trong khu vực TPP có thể được lợi như RCEP, song phạm vi và mức độ lợi ích thu được sẽ phụ thuộc vào “chất lượng” của thỏa thuận cuối cùng.

Giới phân tích thường mong muốn cho rằng việc 12 quốc gia thành viên hoàn tất quá trình đàm phán Hiệp định Đối tác Xuyên Thái Bình Dương (TPP) hội tụ trên cùng có thể là lúc đẩy lên đời với việc tháo gỡ và một hiệp định thương mại ít tiếng tăm hơn tại châu Á- Hiệp định Đối tác Kinh tế Toàn diện Khu vực (RCEP). Hiện các quốc gia thành viên RCEP đang tiến hành vòng đàm phán thứ 10 tại Busan, Hàn Quốc.

Trong phiên họp toàn thể hôm 12/10, Thủ tướng Thống mại Hàn Quốc Moon Jae-Do nhấn mạnh “các cấp đã đẩy nhanh quá trình hội nhập thị trường Á” thông qua RCEP, một thỏa thuận thương mại tự do (FTA) đa phương với sự tham gia của Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản và 10 quốc gia thành viên ASEAN cùng Ấn Độ, Australia và New Zealand. Trong cuộc họp, ông Moo Jae-Do kêu gọi các nhà đàm phán tìm kiếm “các khía cạnh mang tính sáng tạo và tích cực” nhằm thúc đẩy vòng đàm phán thế kỷ 10 này với sự tham gia của khoảng 700 đại biểu.

Phó Giáo sư Kaewkamol Pitakdumrongkit, làm việc tại Viện Nghiên cứu Quốc tế S. Rajaratnam (RSIS) thuộc Đại học Công nghệ Nanyang (NTU), nhấn mạnh: “Tôi không dám chắc 100% với khía cạnh RCEP sẽ được hoàn tất trong tuần này, song nguy cơ thất bại của thỏa thuận là rất nguy hiểm đối với các nước thành viên RCEP, nhất là những nước không thuộc khu vực TPP, bởi họ biết mình đang dần thất bại... Lo ngại về việc bị ‘thua cuộc và thất bại’ sẽ khiến những nước không nằm trong TPP muộn đẩy nhanh việc hoàn tất RCEP”. Deborah Elms - Giám đốc điều hành Trung tâm Thương mại châu Á- cũng đồng tình với ý kiến này. Ông nói: “Nhiều nước tham gia RCEP nhìn TPP với con mắt rất hoài nghi và bi quan. Họ đã vạch ra hạn chót để hoàn tất RCEP là vào cuối năm nay...và thực tế là họ không chịu nỗ lực áp dụng với hạn này. Tuy nhiên, sau khi TPP hoàn tất quá trình đàm phán, tôi cho rằng áp dụng ngày càng gia tăng, đòi hỏi các nhà đàm phán RCEP phải đạt được những kết quả cao và chất lượng”.

Một quan chức Malaysia tham gia cuộc họp tại Busan trao đổi với tờ “The Star” rằng: “Chúng tôi chưa chắc có thể đạt được thỏa thuận sau vòng đàm phán này, song chúng tôi hy vọng mọi chuyện sẽ tiến triển theo chiều hướng tích cực. Các bên đang có rất nhiều cuộc họp và tiến trình đàm phán. Đây là một vòng thảo luận quan trọng và có tính quyết định. Chúng tôi sẽ báo cáo với nội dung và kết quả vòng đàm phán này cho các nhà lãnh đạo tại Hội nghị Thương mại ASEAN trong tháng tới”.

RCEP nhằm mục tiêu củng cố và siết chặt hơn nữa hợp tác kinh tế giữa các nước ASEAN và các đối tác thương mại khu vực, với trọng tâm là thương mại hàng hóa, dịch vụ và đầu tư. Theo một tuyên bố mới đây của Bộ Thương mại Hàn Quốc, nếu được ký kết, thỏa thuận thương mại tự do khu vực này sẽ tạo ra một khối kinh tế với dân số vào khoảng 3,4 tỷ người và kim ngạch thương mại trị giá 10,6 tỷ USD, chiếm 30% sản lượng thương mại toàn cầu. Trung Quốc được xem là đầu tàu trong việc thúc đẩy hoàn thành hiệp định thương mại khu vực này - điều mà mọi người coi là đại trọng đại với TPP do Mỹ dẫn đầu, một hiệp định thương mại tự do “cơm cha” nên kinh tế lớn thế hai thế giới.

Tuy nhiên, theo nhiều nhận định, quá trình đàm phán RCEP khó có thể đạt một thỏa thuận trong tuần này, do nhiều phức tạp về mặt kỹ thuật và các yêu tố chính trị của các quốc gia thành viên. Ông Pitakdumrongkit nói: "Chúng tôi nghĩ rằng RCEP bao gồm các cuộc thương lượng về quyền sở hữu trí tuệ (IPR), thương mại điện tử, và nhiều khía cạnh khác. Liệu tất cả các nước thành viên RCEP cùng có chung một chính sách về IPR hay có môi trường thương mại điện tử tương đồng hay không? Tôi nghĩ là không. Vậy chúng ta phải làm thế nào để phát triển và cải thiện các nguyên tắc để phù hợp với tất cả các nước thành viên? Đó là một thách thức về mặt kỹ thuật không hề nhỏ... Hơn nữa, cũng như trong một thỏa thuận quy mô quốc tế, mọi nước tham gia chắc chắn đều phải đối mặt với thách thức về việc làm thế nào để cân bằng giữa một bên là mong muốn đạt hợp tác song phương, đa phương cùng có lợi, với một bên là đảm bảo lợi ích quốc gia. Các nước tham gia đàm phán RCEP cũng không là ngoại lệ". Ông Elms lưu ý rằng việc một số quốc gia như Hàn Quốc và Indonesia không vội vàng ủng hộ việc tự do hóa thương mại "đang tạo ra nhiều thách thức cho các quốc gia đang phát triển và nhiều sáng kiến hiện tại trong khu vực".

Theo thông tin từ Bộ Thương mại, Công nghiệp và Năng lượng Hàn Quốc, các quốc gia tham gia đàm phán RCEP đang thương lượng về những nguyên tắc nhằm thúc đẩy tự do hóa thị trường, và liệt kê danh sách các sản phẩm được hưởng quy định về tự do hóa thị trường quốc gia. Những vấn đề thương mại khác như hợp tác kinh tế, hợp tác pháp luật, rào cản thương mại và thương mại điện tử cũng nằm trong các nội dung được thương lượng. Trong số các nước đang tham gia đàm phán RCEP, 7 nước Australia, Nhật Bản, Malaysia, New Zealand, Singapore, Việt Nam và Brunei cũng là thành viên của khu vực TPP. Hàn Quốc, nước chủ nhà của vòng đàm phán RCEP thứ 10, cũng đã gửi tín hiệu sẵn sàng gia nhập TPP. Han Jae-Jin, một nhà nghiên cứu kỹ thuật của Viện Nghiên cứu Hyundai, cho rằng Hàn Quốc nên tích cực tham gia các hiệp định thương mại đa phương, đồng thời nên mạnh mẽ trở lại thương mại toàn cầu đang dần dịch chuyển về châu Á. Nếu Hàn Quốc có thể tận dụng được các lợi ích của hội nhập kinh tế khu vực, thì đây sẽ là những lợi ích lớn đối với tăng trưởng và đưa Hàn Quốc trở thành một quốc gia phát triển.

Trong khi đó, các nhà nghiên cứu thuộc Trung tâm Thương mại châu Á cho rằng Trung Quốc sẽ là nước "điều chỉnh lại" nếu RCEP hoàn tất như trông đợi. Ông Elms nói: "Nếu một quốc gia không nằm trong TPP và cũng không có các thỏa thuận với Liên minh châu Âu, họ sẽ không có mối liên kết chặt chẽ với các đối tác thương mại chính và đây là điều rất đáng lo ngại. Bởi vậy, Trung Quốc muốn đảm bảo rằng cung cấp thị trường châu Á của họ có sự gắn kết chặt chẽ và đem lại lợi ích như cần thiết có thể". Bên cạnh đó, nếu được hoàn tất, RCEP rõ ràng có thể giúp Trung Quốc gia tăng ảnh hưởng khu vực. Oliver Stuenkel- Phó Giáo sư ngành quan hệ quốc tế tại Trường Getulio Vargas ở Brazil- nói: "TPP hay RCEP đều sẽ cho phép Washington hoặc Bắc Kinh đóng vai trò định hướng khu vực, định hình cấu trúc hợp tác kinh tế tại Đông Nam Á và Đông Á, đồng thời góp phần đảm bảo lợi ích kinh tế khu

vực”.

Theo nhiều nhà phân tích, những quốc gia Đông Nam Á không nằm trong khu vực TPP có thể được lợi nhờ RCEP, song phạm vi và mức độ lợi ích thu được sẽ phụ thuộc vào “chất lượng” của thỏa thuận cuối cùng. Ông Elms nói: “Một số quốc gia ASEAN không thuộc TPP thực sự cần hoàn tất RCEP với những tiêu chuẩn chất lượng cao, để đảm bảo tính cạnh tranh cho nền kinh tế của mình nói riêng và khu vực nói chung”.

Theo "[Cnbc](#) "

Quang Lê (gt)